

ZPRAVODAJ FARNOSTÍ BOŘETICE | KOBYLÍ | VRBICE

BOKOVINY

ČÍSLO 3 | PROSINEC 2025

ROČNÍK 5

WWW.BOKOVKA.INFO

Hrejte Hospodinu
na citeru, – na
citeru
a s doprovodem
zpěvu, – za
hlaholu trub
a rohů, – jásejte
před králem
Hospodinem.

J. Bula a V. Drbola: Hrdinství, víra a mučednictví | Kristus král

ZPRAVODAJ FARNOSTÍ BOŘETICE | KOBYLÍ | VRBICE

BOKOVINY

ČÍSLO 3 | PROSINEC 2025

ROČNÍK 5

WWW.BOKOVKA.INFO

Vydavatel

Římskokatolická farnost Kobylí

Redakce

P. Tomáš Caha

Soňa Čejková

Lenka Machovská

Kateřina Michnová

Autoři fotografií

farníci, Canva, internet

Adresa redakce

691 10 Kobylí 112

Distribuci zajišťuje redakce
v počtu 110 výtisků.

Vydáváno výlučně pro vnitřní
potřeby farností.

Neprodejné. Náklady na toto
číslo činí 30 Kč.

Stanovisko redakce se nemusí
ztotožňovat s obsahem
zveřejněných příspěvků.
Anonymní příspěvky
nezveřejňujeme.

Uzávěrka příští čísla
10. března 2026.

redakce.bokovka@seznam.cz

OBSAH ČÍSLA 3/2025

TOMOVINY aneb Slovo otce Tomáše	3
Vánoční bohoslužby ve farnostech	5
Hrdinství, víra a mučednictví	6
Kristus král	8
Zveme vás	11
Setkání PRF v děkanstvích	12
Přednášky a besedy v KCJ v Kobylí	14
Poutní zájezd do Itálie	15
Setkání prvokomunikantů v Brně na Petrově ..	16
Frantoviny / Vzděláváme se podle abecedy ..	17
Jak se žije ve farnosti... BOŘETICE	19
Jak se žije ve farnosti... KOBYLÍ	23
Jak se žije ve farnosti... VRBICE	29
Laboratoř pastoračních příležitostí	35
Kulturní tipy	36
Dětské okénko	37
Fotogalerie ze Slavnostního otevření opraveného kostela sv. Anny a svěcení oltáře	39

Přejeme vám příjemné čtení.

Redakce Bokovin

TOMOVINY aneb Slovo otce Tomáše

TOMÁŠ CAHA

Začátek nového roku patří mezi nejvýznamnější chvíle v církevním roce. Vstupujeme do něj se Slavností Matky Boží Panny Marie, jako by nám církev chtěla na prahu nového času připomenout, že základním kamenem našeho života je Boží blízkost a milost, která přichází skrze Krista – narozeného z Marie.

Letos jsem měl možnost prožít poutní cestu po Turecku, po stopách apoštola Pavla, jehož misie výrazně formovaly podobu prvotní církve. Procházet místy, kde kázal, modlil se, bojoval a budoval první křesťanské obce, je silná duchovní zkušenost. Zvlášť, když člověk stojí v Efezu – jednom z největších měst starověku, kde Pavel žil a kde kázal s takovou naléhavostí, až tím otrásl tehdejší společnost.

Efez je ale také místem, kde se setkávají dějiny Pavlovy a Mariiny. Nedaleko odtud se konal efezský koncil (431), na kterém byla Maria slavnostně nazvána Theotokos – Matka Boží. Tento titul není jen teologickou formulí, ale

vyznáním našeho srdce: v malém Betlémě se narodil ten, který je Bůh. A Maria byla tím, kdo jej s láskou přijal, nosil a přivedl do tohoto světa. Když jsem pak stál v Domku Panny Marie na nedalekém kopci, v místě zvláštního ticha a pokoje, uvědomil jsem si, jak hluboko sahá křesťanská tradice. Podle tradice zde Maria strávila poslední léta života, modlila se, doprovázela svatého Jana a zde byla vzata do nebe. V tom prostém domku, kde tolik poutníků kleká k modlitbě, člověk silně cítí Mariinu blízkost i její mateřství.

A právě o tom je i slavnost, kterou slavíme první den roku. Maria – Matka Boží – je zároveň naší matkou. Je tou, která uchovávala Boží slova ve svém srdci, která věřila nejen v čase radosti, ale i uprostřed nepochopení a bolesti. Na začátku dalšího roku nám její příklad nabízí novou cestu: cestu tichého naslouchání, trpělivosti, pokoje a důvěry.

Evangelium této slavnosti připomíná, že: „Maria to všechno uchovávala v srdci a rozvažovala o tom.“

A apoštol Pavel, který tolikrát zakoušel útěchu právě skrze Boží milost, nás znovu vede k tomu, abychom „nezhasínali Božího Ducha“ a dovolili Bohu, aby v nás znovu zapálil světlo.

Nový rok je příležitostí. Ne k velkým předsevzetím, která brzy vyšumí, ale k malým krokům s velkou věrností.

Abychom se nechali doprovázet Marií, Matkou církve, která nás vede vždy k Ježíši.

Kéž do roku, který za pár dní začne, vstoupíme s pokojem, který svět dát nemůže, s radostí, kterou nic nevezme, a s důvěrou, že Bůh je stále s námi – tak jako byl s Marií i s Pavlem.

Ať nám Matka Boží vyprosí požehnaný rok milosti, odvahy a naděje.

P. Tomáš Caha

Milí farníci,

rád bych vám všem ze srdce poděkoval za vaši službu a nasazení ve farnosti. Vaše modlitby, ochota pomáhat a vaše finanční příspěvky na provoz a opravy našeho kostela i farních prostor jsou pro život farnosti nepostradatelné.

Děkuji také za to, že společně vytváříte společenství víry, kde se každý může cítit přijatý.

Vaše věrnost, obětavost a spolupráce jsou velkým darem a povzbuzením.

Ať vám Bůh hojně odplatí vše dobré, čím naše farnosti podporujete, a ať nám všem dá sílu a radost kráčet dál společnou cestou víry.

S vděčností a požehnáním P. Tomáš Caha

Vánoční bohoslužby ve farnostech

středa 24. prosince | Štědrý den

Bořetice: 15.30

Kobylí: 20.30

Vrbice: 22.00

čtvrtek 25. prosince | Slavnost

Narození Páně: žehnání dětem

Bořetice: 8.00

Vrbice: 9.30

Kobylí: 11.00

pátek 26. prosince | Svátek svatého

Štěpána: požehnání mužům

a chlapcům

Bořetice: 8.00

Vrbice: 9.30

Kobylí: 11.00

neděle 28. prosince | Svátek Svaté

rodiny: mše svatá s obnovou

manželských slibů

Bořetice: 8.00

Vrbice: 9.30

Kobylí: 11.00

úterý 30. prosince | Vrbice

adorace: 15.00–18.00

mše svatá: 18.00

středa 31. prosince | Svátek svatého

Silvestra: mše svatá na poděkování

za uplynulý rok

Kobylí: 17.00

čtvrtek 1. ledna 2026 | Slavnost Matky

Boží Panny Marie: požehnání ženám

a dívkám

Bořetice: 8.00

Vrbice: 9.30

Kobylí: 11.00

neděle 4. ledna | Slavnost Zjevení

Páně: žehnání kadidla, křídý a vody

Bořetice: 8.00

Vrbice: 9.30

Kobylí: 11.00

neděle 11. ledna | Svátek Křtu Páně

Vrbice: 8.00

Bořetice, křest Pavla Horáka: 9.30

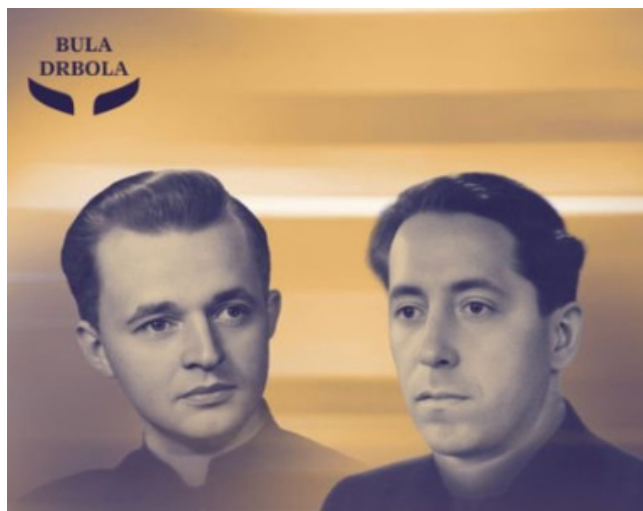
Kobylí: 11.00

**Veškeré akce a aktuality
naleznete na
www.bokovka.info**

Hrdinství, víra a mučednictví

TOMÁŠ CAHA

V pátek 24. října 2025 podepsal papež Lev XIV. dekret uznávající mučednictví Jana Buly a Václava Drboly, českých kněží popravených na základě vykonstruovaných procesů za komunistického režimu.

Nic už tak nebrání jejich blahorečení v červnu 2026. Otevírá se tak nová kapitola v dějinách církve v České republice — kapitola plná odvahy, víry a svědectví proti totalitnímu útlaku.

V roce 1948 se v Československu pevně ujímá moci komunistický režim, který postupně buduje systém totalitní kontroly. V jeho středu stojí ideologie, která církev vidí jako velkou hrozbu pro svoji nadvládu. Církev byla v té době jednou z mála nezávislých institucí s vlivem na svědomí lidí, schopnou mobilizovat duchovní odpor. Komunisté

proto přistoupili k omezování činnosti církve: zákazy spolků, kontrola vzdělávání, výchovy, práce s mládeží, zatýkání kněží, zastrasování věřících.

Kněží, kteří chtěli žít svou vírou, vést farnost, sloužit liturgii a pastoračně pečovat o lidi, se ocitali v prostředí pronásledování, kde jejich služba byla považována za nepřátelskou činnost vůči státu.

Jan Bula i Václav Drbola byli mladými a aktivními kněžími, populárními mezi mládeží. Oba byli kvůli své pastorační horlivosti považováni za nebezpečné ze strany komunistického režimu, který na ně proto nachystal past, která měla odstrašit mnohé ostatní farnosti. Oba byli zatčeni v souvislosti s tzv. babickým případem, jehož cílem bylo vyvolat dojem, že katolické prostředí organizuje protistátní spiknutí. Do případu byli vtaženi na základě falešných výpovědí a intrik komunistické StB. Při vyšetřování byli vystaveni nelidskému nátlaku,

psychickému i fyzickému mučení, které mělo zlomit jejich ducha a přimět je přiznat se ke skutkům, které nespáchali.

Ani jeden z nich však svou víru a důstojnost nezradil. Jan Bula byl popraven v květnu 1952, Václav Drbola v srpnu 1951 – oba ve věku, kdy měli ještě celý život před sebou. Jejich smrt byla veřejným důkazem, že se zločinná komunistická totalita nezastaví před ničím. Pro církve je však dodnes znamením věrnosti až do krajnosti.

Dekret papeže Lva XIV. nemá velký

význam jen pro naši diecézi, ale pro celý náš národ. Jde o první blahořečení našich mučedníků z doby komunistického režimu. Nejde jen o uznání minulosti, ale i o výzvu: být svědky Krista ve světě, který někdy může být nepřátelský.

Oběť Jana Buly a Václava Drboly je připomínkou, že služba církvi a lidem má cenu, že stát a ideologie nemají vždy poslední slovo – a že i v temných časech může vzplát plamen naděje.

Na příští rok plánujeme 17. listopadu 2026 uskutečnit pěší pouť – procesí za svobodu. Vyrazíme z Kobylí přes Bořetice do Staroviček k hrobu blahoslaveného P. Václava Drboly, mučedníka totality. Na jeho hrob položíme kytici a zapálíme svíčku jako projev úcty a vděčnosti. Společně poděkujeme Bohu za dar svobody a poté se odebereme do kostela, kde bude slavena mše svatá za náš národ.

Přidáte se ke mně?

Text: otec Tomáš, foto: www.buladrbola.cz

Kristus král

P. PETR HAVLÁT

Doba Ježíšova i doba Starého zákona, to byly doby králů. Králové byli panovníci, kteří měli neomezenou moc. Když král vjížděl do města, lidé se museli před ním sklonit až k zemi. Tomuto projevu úcty se říkalo proskineze.

Člověk musel buďto pokleknout, nebo padnout k zemi, přičemž se čelem dotýkal země. To byla pocta králi.

V Novém zákoně toto slovo proskineze najdeme 60krát. Ať je řeč o pastýřích, o třech králích, nebo o nemocných, kteří přicházejí ke Kristu, klekají před ním a prosí o uzdravení. Zde najdeme také to slovo proskineze. To znamená, že tito lidé prokazovali Kristu královskou poctu.

Podívejme se ale nejdříve do Starého zákona, kde se píše, jakou moc měl král. Podívejme se na některé obrazy. Bible v této souvislosti například hovoří o králi, který má železnou hůl. Ve druhém žalmu se píše, že Hospodin nepřátelské národy rozdrtí železnou holí, že je rozbije jako nádoby z hlíny. To je tvrdý obraz Hospodina.

Je to obraz, který není původně biblický, ale byl převzat ze starého Egypta. Když faraon přemohl nějakého svého nepřítele, vzal svoji hůl a rozbil

hliněné nádoby, na kterých byla napsána jména nepřátel. Některé tyto střepy se jmény nepřátelských králů se nám dochovaly.

Důležitá je zmínka o tom, že hůl je železná. Tehdy byl Orient na sklonku doby bronzové a na začátku doby železné. Železo bylo ještě hodně vzácné. Proto se používalo pouze na výrobu těch nejdůležitějších předmětů – a to byly především zbraně, jako meče, hroty kopí apod.

Tedy železo se zpočátku používalo na výrobu smrtících nástrojů. Železo bylo kovem smrti. Roztlouci něco železným prutem či holí tedy znamenalo v symbolické mluvě odevzdat smrti. Znamenalo to, že nepřátelé jsou usmrceni.

A tuto mluvu potom převzal i Nový zákon, konkrétně Apokalypsa. Křesťané byli pronásledováni a říkali si: jak dlouho to bude ještě trvat? Jak dlouho to budeme ještě snášet? A proto biblista napíše: Bůh jednou přijde a nepřátele

rozdrťí svou železnou holí. Co se tím myslí? Myslí se tím to, že nakonec bude zničeno všechno zlé, až úplně nakonec bude zničena i smrt. Náš Král se svou železnou holí bude mít poslední slovo.

V Novém zákoně najdeme ještě jedno zajímavé místo, kde je narážka na to, jakou moc měl král. Je zde řeč o Božím služebníkovi, který nedolomí nalomenou třtinu a neuhasí doutnající knot. Tím služebníkem se míní Ježíš, který bude jiný než všichni králové. Jestliže totiž před krále přivedli zajatce, tak králi podali do ruky slabou třtinu. Když král tuto třtinu rozlomil, odvedli okamžitě zajatce k popravě. Jindy zase přivedli zajatce a králi dali do ruky olejovou lampičku se zapáleným knotem. Jestliže král knot sfoukl, byl to signál pro vojáky, aby odsouzence okamžitě odvedli k popravě. Ježíš je ale zcela jiný král. On nedolomí nalomenou třtinu a neuhasí doutnající knot. To všechno je narážka na to, jakou moc měl král.

To jsou biblické obrazy o králově moci. Maličkou zmínku o králi, ale především o pravdě, najdeme ještě také ve 3. knize Ezdrášově, která se nedostala do Bible. Je to prastará mimobiblická kniha, která má ovšem vztah i k našim českým dějinám. V této knize vystupují tři muži, kteří se hádají o to, kdo je nejsilnější. Ten první se

domnívá, že nejsilnější je víno. Druhý říká – nejsilnější je král. A třetí řekne, že nejsilnější je žena, ale nade vším vítězí pravda. A právě tento citát „Pravda vítězí“ velmi dobře známe, protože ho náš první československý prezident T. G. Masaryk nechal napsat na standartu. Vždycky se říkalo, že tento citát pochází z husitství, že ho vymyslel Jan Hus, ale je to citát, který se poprvé objevil už ve 3. knize Ezdrášově. Zde se píše, že nejsilnější ze všeho je pravda.

Vraťme se ale ještě krátce k tématu krále. Král měl tehdy neomezenou moc. Jestliže král měl neomezenou moc, tak kdo potom byla nejmocnější žena v království? Byla to králova matka: matka královna! To byla vždy nejmocnější žena. V První knize královské najdeme krásný příklad toho, jakou moc měla matka královna. Jeden muž potřeboval pomoc v jisté věci. Navštívil proto Batšebu, matku krále Šalomouna, a prosil ji, aby se přimluvila u svého syna. Ona mu slíbila pomoc. Bible říká, že když přišla před krále, on jí šel naproti a poklonil se jí. Potom přikázal služebníkům, aby jí přinesli trůn a posadili ji vedle něho po jeho pravici. Pak řekla: „Mám jednu malou prosbu. Neodmítni mě.“ Král jí odpověděl: „Žádej, má matko, tebe neodmítnu.“

Prosbě matky královny se nedá odolat.

A právě tyto příběhy o královně matce ze Starého zákona jsou jakoby v pozadí vyprávění například o svatbě v Káně Galilejské. Maria prosí jako matka, ale také jako matka královna, protože Ježíš je král. Ona je ta královna matka, které syn nic neodmítne. Nejmnocnější ženou byla vždy matka královna!

O tom bych ještě řekl krátké svědectví. Před léty došlo v Lurdech k jednomu velice zajímavému uzdravení. Někdy k těmto uzdravením dochází během žehnání monstrancí.

Kněz prochází kolem nemocných a žehná jim monstrancí. Přitom také někdy dochází k uzdravení. Tehdy tam byl také jeden vozičkář, který byl chromý. Kněz prošel kolem něho s monstrancí a požehnal mu. Nic se však nestalo, a kněz s monstrancí šel dál. Vozičkář ale zavolal za odcházejícím knězem: „Počkej, Ježíši, já to povím tvé Matce!“ Když kněz zaslechl tato slova velké víry, vrátil se a znovu tomu muži požehnal. V té chvíli chromému vstoupila síla do nohou, on vyskočil a začal chodit.

P. Petr Havlát, farář v Velkých Němčicích

Farní bruslení

Plánujeme opět farní bruslení na hřišti v Mutěnicích v lednu a únoru. Neváhejte a přijďte si společně zabruslit. Termíny bruslení budou včas oznámeny v ohláškách v kostele nebo na facebooku farnosti.

Pozvánka na „Noc pro Pána“

Srdečně vás zveme, abychom se v pátek 13. března 2026 spojili s katolickými křesťany na celém světě v modlitbě během Noci pro Pána v kostele na Vrbici.

Během večera bude možné přistoupit ke svátosti smíření, popovídat si s knězem o čemkoli, co máte na srdci, nebo ho poprosit o přímluvnou modlitbu a požehnání:

- mše svatá: 18.00
- tichá adorace: 18.30–20.30

Přijďte prožít chvíli ticha, modlitby a setkání s Pánem. Jste srdečně vítáni!

Betlémské světlo, symbol pokoje a naděje, budou roznášet na Vrbici skauti.

23. a 24. prosince bude k dispozici v předsíni kostela v Kobylí, na Vrbici, v Bořeticích od 9 do 16 hodin.

Farní pout autobusem

1. května 2026 pojedeme společně do těchto krásných míst: Dačice (sestry karmelitky: nákup svíček), kostel a zámek Jaroměřice nad Rokytnou, muzeum P. Jana Buly v Lukově.

Pěší pout do Žarošic proběhne jako obvykle na státní svátek 8. května 2026.

Na farní den v sokolovně v Kobylí se můžete těšit v neděli 31. května 2026.

Pouť o prázdninách

Plánujeme v termínu 8. až 14. července 2026 letecky pouť, kde navštívíme místa: Fatima, Santiago de Compostela, Porto a ochutnávky Portského vína, a koupání v oceánu. Pořádá CK Pastor s.r.o., se kterou jsme byli letos v říjnu v Itálii, duchovní doprovod P. Tomáš Caha. Přesný termín a cena budou upřesněny podle leteckých společností v lednu. Dozvíte se to v ohláškách v kostele a popřípadě z plakátu na vývěsce.

Akce v našem děkanství

- kurz Alfa v Hustopečích každé úterý od 13. 1. do 31. 3. 2026 – nabídka pro hledající i ty, kteří chtějí zažít společenství a prohloubit svou víru, možnost stát se členem přípravného týmu
- 28.–29. 2. setkání lektorů v Hustopečích v sále pod kostelem
- sobota 14. 3. 2026 duchovní obnova pro manžele v Hustopečích, vede P. Petr Šíkula z Brna-Líšně
- sobota 21. 3. 2026 přednáška pro rodiče o výchově dětí – manželé Pilátovi, KC Kobylí
- úterý 21. 4. 2026 setkání katechetů v děkanství se zástupci katechetického centra v Hustopečích
- sobota 16. 5. 2025 Děkanáda v Hustopečích

Setkání PRF v děkanstvích

Rok se s rokem sešel a v Hustopečích se opět konalo děkanátní Setkání Pastoračních rad. Ve středu 19. listopadu 2025 jsme jeli jako zástupci našich farností na tuto schůzku, abychom se dozvěděli něco nového.

Večer jsme zahájili společnou písní k Duchu Svatému a potom se slova ujal trvalý jáhen Václav Kotlář, který působí ve farnostech Tišnov, Deblín a Křoví.

V první části představil a shrnul různé aktivity, které se dějí v děkanství a v biskupství právě díky pastoračním radám. Upozornil také na blahořečení mučedníků komunismu – P. Jana Buly a P. Václava Drboly (rodák ze Staroviček), které se „snad“ uskuteční v příštím roce. Postupně vzniká velká spousta aktivit k této události (žehnání křížové cesty P. Václava Drboly ve Starovičkách, nový komiks Nepřemožení, turistické stezky, úniková hra...). Informace najdeme na stránkách brněnského biskupství.

Poté předal slovo našemu děkanovi P. Janu Nekudovi, který představil Děkanátní pastorační radu (P. Jan Nekuda, P. Petr Havlát, P. Tomáš Caha,

P. Vít Farěna, Eliška Brůčková, Marie Lorencová, Petr Najman, Vít Nevěděl), koordinátorem pastore mládeže byla zvolena Martina Knoflíčková, koordinátorem ministrantské služby Petr Najman.

O. Jan vyjmenoval a ohodnotil některé akce v děkanství, které se uskutečnily, a také mluvil o tom, co se plánuje.

Potom jsme přešli k další části programu, a to práci ve skupinách. Vylosovali jsme si čísla a utvořili jsme podle nich skupinky tak, že v každé byly zastoupeny různé farnosti. Dostali jsme pracovní listy, do kterých jsme měli zaznamenávat „Jaké jsou naše farnosti? V čem jsme jedineční?“

Sdíleli jsme společně podle nápoděvy různé aktivity, do pracovního listu jsme zapisovali, co nás zaujalo v druhé farnosti, a co bychom chtěli vyzkoušet. Témata byla: modlitba, kreativita, zkušenost, prorodinná atmosféra, komunita, liturgie, tradice, formace, katecheze, pohostinnost, vztahy napříč generacemi, dobrovolnictví a evangelizace. Měli jsme 20 minut na to, abychom probrali aspoň některá z nich.

Naší skupině – farnosti Kobylí, Bořetice a Boleradice – se podařilo promluvit o polovině z těchto témat, na ostatní už nezbyl čas.

Zjistili jsme, že naše farnosti pod vedením O. Tomáše si vedou víc než dobře. Mnoho z vyjmenovaných aktivit se v našich třech farnostech už dějí, máme i některé navíc.

Dokonce členka boleradické farnosti řekla, že „vyrovnat se farnostem Vrbici, Bořeticím a Kobylí, to není v lidských silách (smích) – v naší malé farnosti“.

Protože jsme rádi pochváleni, tak nás to potěšilo.

Zástupce každé skupinky vybral několik akcí, které se u nich pořádají a které by ještě chtěli zkusit.

Po této prezentaci jsme se pomodlili, O. Jan Nekuda nám požehnal a pozval nás na malé občerstvení (velmi dobré).

Závěrem bych za sebe chtěla napsat, že setkání bylo inspirativní, příjemné, něco málo jsme pochytili, co by se ještě dalo zlepšit a uskutečnit. Se zástupci Vrbice i Kobylí jsme se shodli na tom, že jsme možná některé farnosti obohatili o naše zkušenosti a nápady.

Všem farníkům a čtenářům Bokovin přeji krásné a požehnané prožití vánočních svátků ve společnosti svých nejbližších a šťastný vstup do nového roku 2026.

Za Pastorační radu Marta Langerová

Přednášky a besedy v Komunitním centru sv. Jiří v Kobylí

- **15. ledna v 18 hod** beseda a přednáška Martina Nováka o poutní cestě do Říma na koloběžce
- **6. února v 18 hod** slavení židovského Šabatu: kapacita omezena na 24 osob, pouze pro předem přihlášené na 732 648 467
- **8. února v 17 hod** autorské čtení knihy Kdo jsou ty, které se dostaly do vězení? V podání Kamily Hladké a za přítomnosti vězeňského kaplana Petra Hoška, moderuje a na housle doprovodí Jitka Břízová
- **28. února ve 13 hod** postní duchovní obnova s P. Marcelem Javorou:
1. promluva, přestávka (občerstvení)
a 2. promluva, adorace v kostele
- **8. března v 16 hod:** o své zážitky a fotografie z pouti po stopách apoštola Pavla a Jana do Turecka a na řecký ostrov Patmos se podělí P. Tomáš Caha
- **14. března v 17 hod:** Vrbky se nám zelenají: putování jarními zvyky a tradicemi určené dětem i jejich rodičům s divadlem Mikro Teatro. Děti od 4 let 150 Kč, dospělí 200 Kč. Předprodej u T. Krayzel (737 761 042).
- **15. března v 16 hod:** Beseda o zážitcích z pouti s promítáním... O své zážitky a fotografie se podělí D. Lovečková, B. Kaňová a O. Tomáš
- **21. března odpoledne:** přednáška manželů Pilátových „Od dětství k dospívání“ je určena rodičům, kteří chtějí lépe porozumět jednotlivým etapám vývoje svých dětí a získat praktické tipy pro jejich podporu. Zaměří se na to, jak se mění potřeby, emoce i chování dětí, Cílem je pomoci rodičům provést děti citlivým obdobím dospívání s porozuměním a trpělivostí. Akce v rámci hustopečského děkanství
- **27. března v 18 hod:** slavení židovské pesachové večere: kapacita omezena na 24 osob, pouze pro předem přihlášené na 732 648 467 nebo cahat@post.cz
- **28. března 8.30–12 hod:** Jarní výměna šatníku – SWAP. Zbavte své skříň zbytečného oblečení a přijďte si vybrat nové jarní kousky!
- **17. dubna v 18.30:** přednáška a beseda s P. Zdeňkem Jančaříkem, kaplanem pověřeným pastorem osob LGBT+
- **29. dubna v 18.30:** P. Jan Bula a P. Václav Drbola: Mučedníci Babického procesu, noví blahořečení v brněnské diecézi. Přednáška a beseda s P. Lukášem Janouškem
- **20. května v 18 hod:** kreativní workshop s Františkem Popelkou: inspirace ke květinové výzdobě nejen v kostele, ale i doma
- **12. června od 17.30 hod:** táborák k zakončení školního roku

Poutní zájezd do Itálie

Assisi, San Giovanni Rotondo, Monte Sant'Angelo, Cascia, Lanciano a Loreto

Ve dnech 24.–29. října 2025 jsem se zúčastnila poutního zájezdu, který pořádala CK PASTOR s.r.o. ve spolupráci s farností Bořetice a za duchovního doprovodu otce Tomáše Cahy. Spolu se sedmi farníky z Bořetic, Kobylí a Vrbice jsme v pátek v 17 hodin zahájili cestu do Itálie. Autobus byl již z poloviny zaplněn poutníky z jiných farností, další přistoupili v Mikulově. Čekala nás dlouhá noční jízda.

První poutní zastávkou bylo Loreto, známé díky Bazilice Santa Casa z 15. století. Uvnitř se nachází Svatý domek, považovaný za mariánské srdce křesťanství, který inspiroval stavbu loretánských kaplí po celé Evropě. V sobotu odpoledne jsme dorazili do San Giovanni Rotondo. V klášteře Santa Maria delle Grazie žil páter Pio od roku 1916 do své smrti v roce 1968. Otec Tomáš zde sloužil mši svatou. Navštívili jsme i nový kostel sv. Pia, jeden z největších v Itálii (pojme až 6 500 lidí), kde je páter Pio pochován. Večer jsme se zúčastnili světelného průvodu a modliteb. V neděli jsme se po mši svaté vydali do Monte Sant'Angelo, kde se nachází jeskyně svatého archanděla Michaela – obránce víry a bojovníka proti zlu. Společně jsme se zde pomodlili modlitbu zasvěcení. V pondělí jsme slavili mši v Lancianu, místě nejstaršího eucharistického zázraku (kolem roku 700). V kostele sv. Františka jsme uctili relikvii – srdeční tkáň a pět kapek krve. Poté jsme pokračovali do Cascie, kde jsme navštívili Baziliku sv. Rity, patronky manželů, matek, nemocných a lidí v beznadějných situacích. Poslední den jsme strávili v Assisi – městě sv. Františka a sv. Kláry. Navštívili jsme jejich baziliky i Baziliku Santa Maria Maggiore, kde je uložen mladý světec Carlo Acutis (1991–2006). Carlo, původem z Londýna, žil v Miláně, věnoval se programování a využíval technologie k šíření víry. Od dětství pomáhal chudým a stal se inspirací, že svatost je možná i dnes.

Na závěr děkuji všem organizátorům poutě, otci Tomášovi i spolupoutníkům. Společně jsme prožili dny plné modlitby, přátelství a krásných zážitků.

Text: Blanka Kaňová, foto: otec Tomáš

Setkání prvokomunikantů v Brně na Petrově

Ve čtvrtek 2. října se šest dětí z bořecké farnosti vypravilo do Brna na setkání prvokomunikantů s otcem biskupem. Program na Petrově začal mší svatou, potom následovaly stanoviště, kde jsme plnili úkoly se svatými. Zvládli jsme jich osm.

Vyráběli jsme např. hostie se sv. Václavem a sv. Ludmilou, David a Goliáš nás učili střílet z luku a s bl. Janem Bulou jsme hráli fotbal.

Nejvíce se mi líbila opičí dráha a vyrábění odznaků. Ukončení bylo v kostele, kde jsme si zazpívali a rozloučili se.

Děkujeme paní Vyhňákové a paní Glozové, že se o nás celý den staraly.

Text: Eliška Michalová, foto: Marie Vyhňáková

Frantoviny aneb Vzděláváme se podle abecedy

FRANTIŠEK MRÁZEK

M – „Modlitba“

„Podle mého názoru modlitba není nic jiného než rozhovor s přítelem, se kterým se rádi a často scházíme o samotě, abychom si s ním mohli promluvit, protože nás miluje.“
(sv. Terezie z Avily)

Modlitba patří k člověku stejně jako dýchání, jídlo nebo láska. Když někdo prožívá radostné chvíle, může se obracet na Boha s děkováním. Když se cítí osamělý a nemá si s kým promluvit, zakouší, že s Bohem může kdykoliv rozmlouvat. Když se ocitá v nebezpečí, zjišťuje, že Bůh odpovídá na jeho volání o pomoc. Modlitba očišťuje. Vybavuje pro zápas s pokušením a posiluje ve slabosti. Modlitba odnímá strach, násobí síly, upevňuje vytrvalost. Modlitba vnáší do života štěstí. (Zdroj: <https://www.ado.cz/cemu-verime/poznavame-boha/modlitba/>)

Co asi dobře víme:

- Modlitba může být soukromá nebo společná.

- Modlit se můžeme vlastními slovy nebo může být modlitba formulovaná (naučená, předepsaná).
- Modlitba je rozhovor s Bohem.
- Modlitba je nezbytná pro náš duchovní život.

Co jsme si možná neuvědomili:

- Základními druhy modlitby je velebení a klanění, prosebná modlitba, přímluvná modlitba, modlitba díkuvzdání a modlitba chvály. (Katechismus katolické církve 2623–2649)
- Bůh volá člověka jako první. Ať už člověk zapomene na svého Stvořitele, nebo se skrývá daleko od jeho tváře, ať už se honí za svými modlami, anebo obviňuje božství, že ho opustilo, živý a prvý Bůh volá neúnavně každého člověka k tajemnému setkání v modlitbě. Tento krok lásky věrného Boha je v modlitbě vždy první, krok člověka je vždy odpovědí. (KKC 2567)

- Aby byla modlitba skutečným rozhovorem s Bohem, musí zahrnovat nejen naše mluvení s Bohem, ale také (a někdy především) naše naslouchání, co Bůh říká nám.

Něco málo k zamyšlení:

- Vážím si toho, že se můžu modlit a že Bůh mě v modlitbě nejen slyší, ale také mi naslouchá?

- Snažím se při modlitbě naslouchat, co mi chce Bůh říct, nebo ho nepustím ke slovu?
- Vnímám modlitbu jako svoje právo? Výsadu? Dar? Nebo jen jako povinnost?
- Uvědomuji si, že Bůh mě volá jako první a čeká na moji odpověď?

Trocha humoru na závěr

„Od čeho má tvůj táta tak oteklou tvář?“

„To má od modlitby.“

„Cože?! Jak se mu to stalo?“

„No. Včera jsme se všichni modlili modlitbu „Otče náš“, a když přišlo na „zbav nás od zlého“, táta se podíval na mámu a ona si toho všimla.“

Tříkrálová sbírka v našich farnostech 2026

Děkujeme předem za každý dar na tříkrálovou sbírku. Jednotlivé skupinky budou chodit:

- Bořetice – neděle 4. ledna 2026 od 9 hod
- Vrbice – sobota 10. ledna 2025 dopoledne
- Kobylí – sobota 10. ledna 2026 dopoledne

Další možnosti příspěví:
Účet Tříkrálové sbírky:
66008822/0800
VS pro pomoc v Břevlav:
7779663000

**Oblastní charita
Břevlav**

www.breclav.charita.cz

[f](#) Oblastní charita Břevlav

[i](#) charitabreclav

Jak se žije ve farnosti...

BOŘETICE

Svěcení nového oltáře v Bořeticích

Po deseti měsících jsme se konečně dočkali a znovu jsme otevřeli náš krásně zrekonstruovaný kostel sv. Anny. Máme novou elektroinstalaci, světla, ozvučení, vnitřní omítky, dlažbu, opravené sochy, naladěné varhany a hlavně nový liturgický prostor s novým oltářem, ambonem, sedesem.

Týden před slavnostním otevřením proběhla velká brigáda. Muži převezli z Vrbice lavice (byly uskladněny ve firmě MADEKOP) a nanosili je do kostela, položili nový koberec, postavili sochy na své místo, pověsili obrazy křížové cesty a povysávali prach ve výškách. Ženy se zase ujaly umývání lavic, vchodových vrat, zpovědnice, úklidu kůru, zákristie a nakonec mytí podlahy. Celkem přišlo 46 brigádníků (27 mužů a 19 žen). Po poledni bylo hotovo a všichni se mohli jít naobědvat na faru, kde měli připravenou výbornou polévku a řízek s bramborovým salátem. Po jídle také kafíčko, čaj a něco sladkého k tomu. Díky všem, kteří přišli a pomohli.

V předvečer slavnosti jsme měli možnost v tichu si prohlédnout kostel, zapálit svíčku, ztišit se při modlitbě a rozjímat.

V sobotu 13. prosince 2025 nastal den D. Farnost se dočkala mimořádné a hluboce slavnostní události – svěcení nového oltáře. Tento den se nesl ve znamení vděčnosti a vědomí, že jsme svědky něčeho mimořádného.

V 10 hodin za zvuku varhan prošel kostelem průvod ministrantů, kněží, biskupa a krojovaných, který byl symbolem jednoty církve, tradice a živé víry. Schola Deo Gratias svým zpěvem podtrhla důstojnost okamžiku. Hlavní celebrant Mons. Pavel Konzbul zahájil slavnostní mši. Jedním z prvních obřadů bylo svěcení vody, kterou pokropil oltář i farníky. Po bohoslužbě slova a litaniích byly do nového oltáře uloženy ostatky svatých (nově Jana Sarkandra), čímž se oltář symbolicky spojil s dějinami církve a se svědectvím těch, kteří žili víru až do krajnosti. Potom pan biskup Pavel pronesl předepsané modlitby, přepásal se zástěrou, nalil na nový oltář posvěcený olej křížmo a roztíral ho po celé ploše. Byl to velmi silný moment.

Poté následovalo okuřování, kdy se vůně kadidla pozvolna vznášela chrámem jako obraz modliteb stoupajících k Bohu.

Po okuřování nastala další část obřadu – ženy přikryly desku oltáře novým plátnem. Přidaly se svícny, do kterých vsadili svíce malý chlapec a dospělý muž. Nakonec byla před oltář položena květina. Biskup Pavel předal otci Tomášovi zapálenou svíci, kterou rozsvítil svíce na oltáři, a tak byl oltář připraven na to, čím má být – místem oběti a setkání s Kristem. K oltáři přinesla v obětním průvodu dary chleba a vína rodina Michalova. Mnozí přítomní si všimli poletujícího motýla, který se chvíli pohyboval v chrámovém prostoru. Potom už mše probíhala obvyklým způsobem.

Před závěrem mše poděkovalapaní Ludmila Glozová biskupu Pavlovi za posvěcení oltáře a popřála mu k jeho šedesátinám, které oslavil v říjnu, a krojovaní mu předali květinu a víno. Otec Tomáš si vzal slovo a poděkoval Pánu Bohu za to, že se dílo podařilo. Také děkoval všem, kdo se podíleli na přípravě a průběhu slavnosti. Povolal si dopředu i ty, kteří pracovali na opravách (jeho „pracovní tým“ – architekt, výtvarník a autor vitráží, projektant, vedoucí stavební firmy, dozor stavby, Elektro Náležinský, ozvučení, technik stavebních investic, oprava soch, fa MADEKOP, památkáři) a každému osobně potřásl rukou a předal malý dárek (láhev vína).

Lenka a Pavel Kuchyňkovi poděkovali otci Tomášovi za trpělivost, pokoru a vstřícnost, za světlo, které vnáší do našich farností. Lenka předala dárek – poukaz na let letadlem z Bořetic nad Valticemi do Mikulova („a snad i zpět“).

Další poděkování patřilo obci Bořetice za finanční dary a také za propůjčení obřadní síně pro konání bohoslužeb. Nakonec byli ještě všichni přítomní pozváni na občerstvení do kulturního domu.

Otec biskup předal otci Tomášovi dekret o tom, že je oltář posvěcený a ještě slíbil, že: „Když ho tady máte tak rádi, že tady ještě nějaký ten rok zůstane.“ Toto oznámení si zasloužilo velký potlesk. Následovalo závěrečné požehnání otce biskupa a přesunuli jsme se do kulturního domu.

Velký dík patří Pánu Bohu, který nás shromáždil a připomněl nám, že oltář není jen kamenným stolem, ale srdcem chrámu i společenství.

Ať je nový oltář místem, kde budeme nacházet posilu pro svou víru, pokoj pro své srdce a radost ze setkání s Bohem i mezi sebou navzájem.

Marta Langerová

Oltář

V Evangeliu vidíme kněze Zachariáše. Pro kontext je dobré vědět, že kněží v Izraeli byli rozděleni do tzv. tříd. Každá třída mohla jednou za čas poslat své kněze, aby sloužil jeden týden v chrámu. Každý den se losovalo, co který kněz bude v chrámu dělat. Nejvyšší pocta byla obětovat kadidlo ve svatyni. Během této své kněžské služby se Zachariáš od anděla dozví, že bude mít dítě. Jenže z Božího rozhodnutí oněmí. Proč?

Důvod máme popsáný naprosto přesně: „Protože jsi neuvěřil slovům o tom, že se ti narodí syn.“ **Klíčem k dobré službě u oltáře není ani tak znalost, ale víra.** Bůh ale dává Zachariášovi čas, aby si v klidu srovnal myšlenky v hlavě. To, co Bůh nakonec Zachariášovi a Alžbětě dal, nebyla žádná jeho povinnost. Boží milost a Boží slitování nám ukazuje, že vše co máme je jaksí navíc. Že věci jako život, láska, domov, děti atd. jsou darem. **Ta nejzákladnější lidská reakce potom je, za dar poděkovat. A to se děje u právě oltáře.**

Mnoho Ježíšových podobností se týká hostiny, často hostiny svatební. Ježíš udělal na svatební hostině v Káni svůj první zázrak a také často učil při stole. A tak není divu, že ten poslední čin, kdy vyhláší a uzavírá novou smlouvu, se rovněž děje v čase hostiny, hostiny s těmi nejvěrnějšími. **Eucharistie – díkůvzdání** bude vždy ukazovat dozadu – bude „**ohlédnutím do minulosti**“, do dějin, na Ježíšovu smrt: kdykoliv jíme z tohoto chléb a pijeme z tohoto kalicha, zvěstujeme smrt Páně. Avšak eucharistie je zároveň „**vyhlídkou do budoucnosti**“, je aperitivem hostiny Božího království. Teolog Chardin napsal hlubokou meditaci o tom, jak všechna přijímání tvoří vlastně jedno jediné přijímání - *communio*, což zároveň znamená společenství. Nejen ve Svatém roce jsme poutníky naděje, kteří přijímají tento „**chléb poutníků**“, umírajícím se podává jako viaticum ...

Tento oltář ale neodkazuje jen na vděčnost, ale na věčnost, Oltář je nejen stolem hostiny Páně, ale také hrobem světců. Starobylý zvyk ukládat ostatky svatých do oltáře (vysvětlit ...) Konkrétně bylo vloženo kousek žebra sv. Jana Sarkandera, moravského patrona, který v Brně přijal jáhenské i kněžské svěcení a byl mučedníkem zpovědního tajemství. Je to tedy jakýsi další patron tohoto kostela, který nám říká, že **víra je radost přicházející od Boha**

Vyjádření výtvarníka ke tvarování, materiálové skladbě a symbolice nového oltáře

Symbolika tvarů, materiálů a barevnosti:

- Tmavší červenavá barva a mírný lesk žuly dodává závažnost liturgickému ději na oltáři.
- Kompozice vitráže rozšiřuje významově symboliku kříže o myšlenku „Stromu života“ a „Pramen“, vyvěrající pod oltářem v obraze Nebeského Jeruzaléma.
- Vitráž v podstavě ambonu je náznakem křídla a vanutí Ducha svatého.

Mons. Mgr. Ing. Pavel Konzbul, Dr.
diecézní biskup brněnský

Potvrzuji, že jsem dle kánonu 1237 CIC
dne 13. prosince 2025

ve farním kostele sv. Anny,
Římskokatolická farnost Bořetice,

zasvětil nový pevný oltář

a vložil do něj
ostatky sv. Benedikta z původního oltáře
a ostatky sv. Jana Sarkandra.

V Brně dne 13. 12. 2025
Č.j.: Ep-957/25

Mons. Mgr. Ing. Pavel Konzbul, Dr.
diecézní biskup brněnský

notář

Jak se žije ve farnosti...

KOBYLÍ

Vzpomínka na tetu Mařku z Kobylí

V naší rodině ji jinak než „teto Mařko“ nikdo neřekl. Ve farnostech, kde působila, a přátelé ji oslovovali „Mařenka z fary“.

Narodila se 12. 12. 1927. Zemřela 4. 11. 2025. Vzpomeňme na její dlouhý život naplněný hlubokou vírou v Boha a láskou k rodině a všem přátelům, se kterými se za svůj život setkala.

Po vychození obecné školy v Kobylí a měšťanské školy ve Velkých Pavlovicích absolvovala Obchodní akademii v Hodoníně. V roce 1947 strávila půl roku v klášteře u sester v Přerově jako základní průpravu pro vedení domácnosti.

V roce 1948 byl její strýc Otec Ondřej Damborský jmenován děkanem v Břeclavi a k němu nastoupila jako farní hospodyně. Pro mladou začínající hospodyňku to bylo náročné, ale postupně si zvykala. Ráda sloužila hostům, a tak se stalo, že nečekaný host jí zabránil jít na schůzi výboru Lidové mládeže. Bylo to pro ni velké štěstí, poněvadž všichni účastníci schůze byli následně odsouzeni ke dvěma až šesti letům vězení. Byla to doba začínající komunistické totality.

Z toho důvodu byl také v roce 1952 obviněn O. Ondřej Damborský z politických důvodů z reakční činnosti a z příkazu státních úřadů přeložen do obce Doubravník na Tišnovsku. Teta Mařka odchází s ním.

Zde je služba obtížná, stará nevybavená fara a starost o velký starý, ale překrásný gotický kostel. Jsou zde však dobrosrdeční lidé a navazuje zde řadu přátelství. V roce 1958 je zde znovu strýc Ondřej obviněn církevním tajemníkem z citace proti-státních myšlenek v kázání na místní pouti.

Po několikerém vyšetřování je nakonec přeložen do obce Dražovice na Vyškovsku. Mařka i zde navazuje nová přátelství.

V roce 1969 odchází oba do Velkých Pavlovic, kde je strýc jmenován děkanem. Znovu vznikají nová přátelství. Zde slouží oba do roku 1984, kdy O. Ondřej umírá.

Následně slouží do roku 2007 v Drásově O. Františkovi Nestrojilovi, který sloužil do roku 1956 i v Kobylí.

Od roku 2007 žila v rodném domě v Kobylí. V relativně dobrém zdravotním stavu pečuje o dům, cestuje a setkává se s dobrými přáteli. Od roku 2017 začíná mít potíže se zrakem.

Po několika léčebných procedurách a dlouhodobém léčení jí postupně zrak slábne.

I přes velká omezení se dokáže v domácím

prostředí obejít bez cizí pomoci. Je stále ve velmi dobrém psychickém stavu. Tělo však slábne a má omezenou možnost přijímání potravy.

V úterý 4. 11. 2025 odpoledne je zaopatřena sv. Svátostmi a večer umírá.

Nejbližší rodina se shodla na tom, že dlouhý život naší setry a tety Mařky byla jedna velká slavnost. Její život byl naplněn hlubokou vírou v Boha, úctou k P. Marii a ke všem svatým.

Každodenní osobní účast na mši svaté byla pro ni vším, ráda se mší účastňovala i prostřednictvím radia PROGLAS a televize NOE. Celý život obětavě sloužila Pánu Bohu, církvi, kněžím, rodině a přátelům. Sedmdesát let sloužila jako farní hospodyně, obdivovali jsme její kuchařské umění a pohostinnost.

Vše dělala slavnostně a s radostí.

Dokonce i její odcházení mělo slavnostní ráz. Do krajnosti se snažila dělat všechno sama, až nemohla, za vše stále děkovala.

Na závěr cituji z kondolenčního psaní: Budeme na ni vzpomínat s láskou, modlitbami a děkováním. Kéž bychom na příklad „dobré ženy“ nikdy nezapomněli.

Kéž ji Všemohoucí přijme mezi své vyvolené.

František Damborský

Zemřela nám paní kostelnice Maruška Hasalová.

Děkujeme jí za 22 let kostelnické služby v kobylském kostele a vyprošujeme jí, aby jí odplatil Bůh věčnou radostí za vše, co pro nás vykonala.

Komunitní (farní) zahrada

Komunitní centrum naší farnosti už více než rok úspěšně slouží svému poslání a potvrzuje, že podobné místo potřebujeme. Zejména v letních měsících si však stále zřetelněji uvědomujeme, jak nám chybí také venkovní prostor – zahrada, která by nabízela nejen možnost posezení ve stínu, ale i klidné zázemí pro modlitbu, neformální setkávání, slavení mše svaté pod širým nebem či prosté sousedské sdílení.

Místo, kde mohou děti opékat buřty u ohně, kde se lze posadit s přáteli pod pergolou, kde bude možné vnímat Boží blízkost uprostřed přírody. Sen, který jsme dlouho nosili v srdci, se nyní začíná krok za krokem naplňovat.

Práce na zahradě měly být původně dokončeny už dříve, zdržel nás však havarijní stav zídky od hřbitova, kterou bylo nutné zrekonstruovat z naší strany pozemku. I přes toto zdržení stavba stále pokračuje a zahrada postupně získává svou podobu. Před námi je však stále ještě dlouhá cesta a velké množství práce.

Nejprve bylo třeba srovnat terén a vybudovat zpevněné cesty ve tvaru kříže. Uprostřed nich stojí stará studna, která byla rovněž ve špatném technickém stavu. Její horní část bylo nutné sanovat a přistavět, Nyní už se však opět skví v celé své kráse. Čeká ji ještě završení – kovová „koruna“ z kruhových prstenců s vyřezanými biblickými citáty. Věříme, že se z tohoto prostoru stane skutečné místo vnitřního usebrání.

Další meditační zóna vzniká v pravém rohu zahrady. Bude zde stát kříž z kortenové oceli, skrze nějž se otevírá výhled na Pálavu a celé okolí. Už samotná krása krajiny může člověka vést k chvále Stvořitele. Před křížem, mírně pod úrovní terénu, bude postaven menší obětní stůl a nad ním dřevěné lavice ve tvaru malého „amfiteátru“.

Levá zadní část zahrady bude osázena stromy a je zde již vybudováno stálé ohniště pro táboráky a společná setkání. V levém předním rohu u fary vzniká užitkovo-okrasná zahrádka pana faráře – s vyvýšenými záhony pro zeleninu a bylinky, ovocnými stromky a pergolou s vinnou révou. Doplní ji také pítka pro ptáky jako vodní prvek, který nám bude připomínat, že také zvířata jsou Boží stvoření.

Pravá část zahrady je již osázena mandloněmi a doplněna větší pergolou, pod kterou plánujeme posezení a venkovní kuchyni. U hřbitovní zdi vznikne další tiché místo modlitby – zde bude umístěn kortenový portrét svatého Jiří, patrona našeho komunitního centra jako trvalá připomínka jeho přimluvy i úcty, kterou mu chceme vzdát.

Těšíte se na zahradu? My ano – a velmi! Už nyní se nemůžeme dočkat chvíle, kdy bude hotová a kdy se v ní budeme moci společně setkávat, děkovat Bohu za krásu stvoření, za lidskou tvořivost a za vše, co nám tak velkoryse dává.

Poděkování

Veškeré stavební práce i terénní úpravy provedla pečlivě a s citem firma Stavkus, které patří velké poděkování. Chtěli bychom poděkovat rovněž panu Vilému Kovaříkovi za jeho ochotu a odbornou práci při vzniku kovových částí studny a kříže.

Zvláštní poděkování pak patří paní Hukové za návrh zahrady a za její cennou pomoc při realizaci celého projektu.

Markéta Otáhalová

Jak jsme zpívali v Šikmém kostele

Již delší dobu jsem v hlavě nosil nápad, že bychom mohli s Kobylským Vokálním Ansámblem zavítat do mého rodiště – na Těšínsko. Tento nápad jsme zrealizovali letos na podzim o víkendu 11.–12. října. V plánu nebylo pouze vystoupení a koncert ve Vendryni, ale rovněž cesta za poznáním krás Těšínska.

Zásluhou Karin Lednické a jejího románu Šikmý kostel bylo jasnou volbou, že první zastavení na trase bude Karviná a kostel sv. Pavla z Alkantary. Půlhodinová komentovaná prohlídka kostela na nás udělala veliký dojem. Přeludy vychýleného kostela a zdánlivě rovných věcí uvnitř dělaly zmatek v našich mozcích natolik, že někdy se nám z toho točila hlava. O to větší zážitek jsme měli z toho, že nám bylo umožněno si v kostele zazpívat. Zpívali jsme nejenom v presbytáři kostela, ale rovněž na kůru a pod schody.

A myslím, že i na průvodce jsme udělali patřičný dojem, protože jsme dostali pozvání, abychom uspořádali celovečerní koncert právě v tomto kostele. Uvidíme. Nápad by tady byl, takže možná příští rok se nám opět podaří zazpívat v Šikmém kostele. Překvapením tohoto dne ale nebylo konec. Po obědě a procházce po starobylém Fryštátě jsme se vydali směrem k Vendryni. Nemohli jsme se však ještě nezastavit v polském Těšíně. Málokdo ví, že Těšínu se říká malá Vídeň, a proto jsme

se na kafičko adortíček museli zastavit v Café Muzeum, který svojí atmosférou a skvělými zákusky navazuje na období z dob Rakousko-Uherska. A co by to bylo za poznání Těšínského Slezska bez Rotundy sv. Mikuláše a sv. Václava, která se nachází v zámeckých zahradách. Tato rotunda pochází z 11. století a je nejstarší sakrální památkou Těšínského Slezska. Je dokonce vyobrazena na polské bankovce o nominální hodnotě 20 zlotých. Jaké bylo naše překvapení, když jsme rotundu viděli otevřenou. Uvnitř na nás dýchla atmosféra surového románského slohu a my jsme věděli, že zde musíme zazpívat. Krásná akustika v nás probouzela neskutečné emoce. Byl to nádherný zážitek.

Další zpívání nás čekalo na nedělní mši svaté ve Vendryni. Pro sboristy bylo překvapivé, že jsme zpívali na mši, která byla sloužena v polštině. Jazyk mše se tady střídá pravidelně každou neděli a chodí na ně všichni věřící bez rozdílu, jakým jazykem doma mluví. Po mši svaté jsme měli ještě půlhodinový program, za který jsme byli odměněni bouřlivým potleskem.

Po společné snídani u mamky a mého bratra Marka nám Klára přichystala krátký kurz nordic walking, takže jsme s hůlkami obdivovali horskou scenérii Beskyd. Prostě zpívání se vším všudy.

Zpívání nás baví, zpívání nás sbližuje

a již teď se připravujeme na další vystoupení: 25. prosince během mše svaté budeme společně koledovat narozenému Děťátku.

Roman Kaszper

Kurz Manželské večery

"Skutečná láska se nikdy nevyčerpá."

- Rozhovory jen ve dvou
- Večere při svíčkách
- Praktické prezentace
- Příjemná atmosféra

Kdy 8 úterků
od 3.2. '26
19 - 21.15h.

Kde vinařství
Baraque
Velké
Pavlovce

Kontakt Manželé
Krayzelovi
tel. 737 761 042
tereza.krayzel@seznam.cz

Cena 2000,-
na osobu
Nesízková cena
pokrývá 8x večeři,
dezerty, teplé a studené
nápoje, příručku

Témata
společný čas | řešení konfliktu | síla odpuštění | rodiče partnera
umění komunikace | skvělý sex | pět jazyků lásky

Více na www.manzelskevecery.cz

Základy

Kaligrafie

Zpomalit, tvořit, získat novou dovednost
a odnést si vlastnoručně vytvořenou
radost...

20.1.2026 17.30 - 20 h.

Komunitní centrum sv.Jiří v Kobylí

cena workshopu je 450,-
(každý účastník si odnese kaligrafické pero - brushpen,
vlastnoručně napsané přání, jmenovky,
dárkovou tašku a zarámovaný svůj oblíbený citát)

přihlašování do 16.1.
Tereze Krayzel
na tel. 737761042
nebo na
tereza.krayzel@seznam.cz

VÁNOČNÍ KONCERT

V KOSTELE SV. JILJÍ NA VRBICI

Koncert vánočních klasických, filmových i duchovních
melodií, které se v tomto čase hrají po celém světě a
dávají nám příležitost k rozjímání, ke zklidnění a k
odpočinku.

Jitka Břízová - housle
Eliška Minářová, Jan Míchal - zpěv, klavír

VSTUPNÉ 200 Kč, PŘEDPRODEJ NA OÚ VRBICE A KOBYLÍ OD 1.12.

28. 12.
v 17.00

Kobylský kvartet pořádá

Tříkrálový koncert

kostel sv. Jiří v Kobylí
sobota 3. ledna 2026 v 17 hodin

Host večera:
CHORUS CASTELLI

Partneři: **mediastrategy** **STAVEBNINY VAJBAR** **GTGETEC**

Jak se žije ve farnosti...

VRBICE

Stano Markovič

Je mi smutno. Jeden úterní podvečer jsem obdržel smutný telefonát – svou pozemskou pouť zakončil Stano Markovič. Dovolte mi, abych na něj krátce vzpomněl.

Když jsem před více než dvaceti lety došel na Vrbici a poprvé vstoupil do vrbeckého kostela, učarovala mne strohost a čistota. Dokonce jsem si chvíli myslel, že je kostel evangelický – do této myšlenky mi ale nezapadali svatí, svěcená voda a další vymoženosti nás katolíků. OK, takže katolický, a co je tohle? Mé oko spočinulo na křížové cestě. Dnes už vím, že jsem nebyl ani první a ani zdaleka poslední. „To dělal Stano Markovič z Martina,“ někdo utrousil a to bylo vše, ani několik let dál jsem se nic moc extra nového nedozvěděl.

Čas kvapem běžel a já se s mými blízkými a stejně „ujetými“ začal kostelem a jeho postupnou rekonstrukcí zabývat a žít. Došla doba, kdy došlo na první rekonstrukci křížové cesty. V té době jsme uzavřeli partnerství s obcí Veličná u Dolného Kubína, a při jedné návštěvě jsem starostu Dana Lauru požádal, jestli by mi v Martině nepomohl najít Stana Markoviče. Popsal jsem mu jen pár věcí, které jsem o něm věděl a nekládal do toho téměř žádnou naději.

Dojel jsem domů a cinkla mi zpráva s kontaktem. Pak už to vzalo rychlé obrátky a domlouvání co, kdy, kde a jak...

Stana jsem poprvé uviděl na nádraží v Bratislavě. Měl na sobě něco zeleného, vlněný kabát, klobouček, který k němu neodmyslitelně patřil, přes rameno usárnu a futrál s fujarou. A jéj, ovčák, asi budu muset dlouho větrat auto, pomyslel jsem si. Byl to přesně jeden z těch momentů, kdy člověk nemá dát na první dojem a už vůbec ne mít nějaké předsudky.

Dnes se za tyto myšlenky stydím. Podali jsme si ruce, objali se, jak je na Slovensku zvykem, a já jsem po pár minutách pochopil, že nejen, že nebudu muset větrat, ale že Stano neskutečně voní životem a je dobrota sama.

Stano nad křížovou cestou spráskl rukama a řekl, že ji zatím jen zakonzervuje, nicméně v budoucnu bude chtít určitě větší zásah. O ten se po letech postaralo Olga Piperová, která křížovou cestu odborně zrestaurovala.

Stano došel na Vrbici v osmdesátých letech jako kamarád svého spolubojovníka z vojny Karla Satorii. Právě s ním vymysleli koncept naší křížové cesty. Ale i s ním byly styky Stana přerušeny. Snad všichni rádi chystáme překvapení, tím spíš když vymyslíme něco, co nás nestojí finance, ale čas a kus sebe. Jednou jsme s Luděkem Petráskem a Vaškem Hasíkem dovezli na Dobříš právě jedno velké překvapení, a to Stana Markoviče. Až tam jsme se začali dozvídat, jaké vylomeniny spolu v rámci obrany socialistické vlasti ti dva vyváděli.

Další kapitolou našeho společného (myslím tím vrbeckého) příběhu je fujara. Fujarou začíná Václav Hasík každou „Rybovku“. Pro mne je to pokaždé moment, kdy se tají dech. Tu první zanechal Stano Karlovi a poté vrbečákům právě v osmdesátých letech. Patřila tak nějak ke křížové cestě.

Když ji Stano po letech zahlídl pro něj vcelku v zuboženém stavu, protože my houby víme, jak se o fujaru starat, spráskl nad ní ruce se slovy, že nechápe, jak se na to může hrát. Stano doporučil dát stávající fujaru do muzea a při další návštěvě opět měl přes rameno futrál s fujarou – tentokrát s fujarou pro Vrbici. Je na ní krásné věnování – Mojej Vrbici S. M. 2016. Teď mne jen napadá, futrál si odvezl, holomek jeden :).

Dalším dějstvím je svatý Jiljí a s ním spojeno několik krásných setkání se Stanem. S myšlenkou nového oltářního obrazu nebo řezby jsme se začali zabývat při přípravě rekonstrukce interiéru kostela. Bylo po dlouhých diskuzích rozhodnuto, že to musí být právě Jiljí. S nápadem oslovit Stana přišli tehdy architekti Hana a Milan Nytrovi, a to včetně nápadu nechat Stanovi volnou ruku. Stano tehdy navrhl lipové dřevo, které na Valašsku zajistil dnes už bohužel také nebohý Josef Fojtášek, výborný kamarád Jožky Bukovského. Po přepravě na Slovensko putovalo ještě dřevo do sušárny na Veličnou a pak ještě asi dva roky uzrávalo u Stana ve stodole.

Pak proběhlo ještě několik dalších schůzek v Turčianských Kľačanech. Docela si živě pamatuji setkání, kdy se nad Jiljím vedla polemika, jestli suk pod okem nechat, nebo zaretušovat. Otec Tomáš tehdy rozhodl, že se nic retušovat nebude. Rozhodnutí se zapilo dobrou hruškovicí a bylo to. Mimochodem – bylo nás tam víc a těmi štamprlkami hruškovice byl Jiljí posetý, škoda že jsem tehdy řídil.

Stano miloval přírodu a zvířata – měl slepičky, kozy, ovce, koně, francouzského buldočka a spoustu koček. Nejedl maso a zastával názor, že u něj zvířata umírají přirozenou smrtí. Byl prvním vegetariánem, u kterého jsem uvěřil, že je skálopevně přesvědčen, proč to tak dělá.

Navíc mi nevyčítal obědový steak, prostě borec.

Děkuji Pánu Bohu za to, že připltl Vrbici do cesty Stana. Stano byl dobrý chlap, kamarád. Jednou třeba spolu probereme, co jsme ještě nestačili probrat, a jednou si třeba i vysvětlíme, co jsme si nestačili vysvětlit.

Po Josefu Zahradníkovi odešla další osobnost, která jedinečně ovlivnila tvář vrbeckého kostela.

Na závěr – Stanův vzkaz napsaný na rubu ochranné ruce našeho Jiljího: „Nech nad tebou sv. Jiljí drží ochrannou ruku, moje milá Vrbice, S. M. 2020“

Tom Bílek, starosta vrbecký

Co má společného Augsburg a Vrbice?

Augsburg je historické, univerzitní a diecézní město v Bavorsku, vládního obvodu Švábsko, jehož dávná historie sahá až do dob antiky. Má asi 300 tisíc obyvatel. Město je protkáno důmyslným vodohospodářským systémem kanálů, fontán, vodojemů a elektráren, a tento systém je zapsán na seznam světového dědictví Unesco.

Relativně blízko sebe v rámci krásné procházky v centru se nachází Katedrála Navštívení Panny Marie, Bazilika sv. Oldřicha a Afry, systém domů Fuggerei, což by se dalo nazvat dnešním pohledem jako sociální bydlení s tím rozdílem, že tento projekt funguje již od 16. století – ano, pořád funguje a je zároveň i muzeem.

Hlavním cílem, proč jsme ale do Augsburgu zamířili, byla z vnějšku vcelku nenápadná stavba, zapadající do městské zástavby – a sice kostel sv. Mořice.

Současná podoba kostela sv. Mořice v Augsburgu byla jednou z inspirací návrhu rekonstrukce interiéru kostela sv. Jiljí na Vrbici.

Za sebe mohu říct, že tento kostel mne velmi okouzлил. Podařilo se nám zajistit si průvodkyni, která byla přímo u tvorby a opravy kostela a jejíž výklad byl zajímavý. Autorem návrhu dnešní podoby kostela je John Pawson – britský architekt a designér. Že jste už toto jméno slyšeli? Ano je to možné, John Pawson je totiž mimo jiné autorem Kláštera trapistů v Novém Dvoře u Toužimi. I toto místo rozhodlo, proč si farníci od sv. Mořice vybrali právě Johna Pawsona. John Pawson získával část svých zkušeností v Japonsku. Jeho návrhy mají neskutečný cit pro jednoduchost, čistotu, střídmost, vypíchnutí podstatného, účelnost nebo citlivá práce se světlem.

Kostel sv. Mořice v Augsburgu se pyšní dlouhou historií, která započala v roce 1019 jako hrobka biskupa Bruna. Během staletí byl kostel několikrát přestavěn a po zničení ve druhé světové válce prošel zjednodušenou obnovou v letech 1946–1950. Zásadní rekonstrukce se dočkal až v letech 2008–2013. John Pawson tehdy prohlásil, že britská bomba rozbila kostel a že je symbolické, že právě Angličan ten kostel bude opravovat. Hlavní myšlenka rekonstrukce je uvědomění si toho, co je v kostele podstatné – a to je Boží slovo. Všechno ostatní, co by mohlo rozptylovat, je buď upozaděno, nebo vysunuto z lodi, nebo prostě v tom kostele není. Dominantou liturgického prostoru je socha Ježíše vítězného od George Petela z roku 1632. Říká se, že tento autor raději tvořil Ježíše vítězného, než Ježíše na kříži. Při naší soukromé prohlídce jsme mohli jít takřka všude, do kaplí, ke svatostánku, prostě kamkoliv, s výjimkou prostoru sochy – zde se s velkou úctou maximálně uklízí, nebo opravují světla. Jednoduchost spočívá také ve výběru materiálů – čistý štuk, portugalský vápenec, dub, onyx, jednoduché subtilní kovové prvky – moc dalších materiálů byste v kostele nenašli. Kromě Krista vítězného jsou všechny sochy z lodi vystrčeny do ústraní, původní křížová cesta se již do kostela nevrátila. Květinová výzdoba v kostele je opravdu velmi velmi střídma.

Kostel má tři jednoduché kaple – symbolicky přes kostel naproti sobě kapli s křtitelnicí a kapli se svatým křížem.

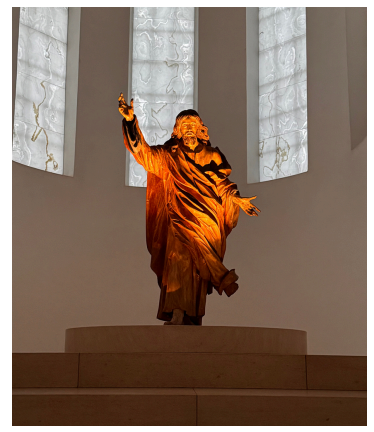
Pohled do lodi dnes

Křtitelnice

Kaple svatého kříže

Socha Krista vítězného

Na druhé straně se nachází mariánská kaple se stříbrnou sochou Madony a úžasně uklidňující jsou také prostory sakristie a zpovědnice – je ovšem známo, že na západ od nás kolegové katolíci zpověď moc neřeší. Za zmínku stojí také dřevěné sochy svatých vysunuté mimo loď a dvojce varhany – jedny běžně používané v prostoru presbytáře a jedny opravdu monumentální na choře. Kostel úzce sousedí s několika budovami, které tvoří Moritzpunkt – komunitní prostory, prostory pro práci s mládeží, seniory, prostě na co si vzpomenete. Připomínám, že Augsburg má 300 tisíc obyvatel. Možná byste si řekli, že kostel a prostory mohou působit chladně, ale vězte, opak je pravdou. Autorovi se opravdu povedlo, že farníci se soustředí na to podstatné. Vězte, že absolvovat mši ve svatém Mořici byl pro mne velký zážitek, byť jsem rozuměl velmi málo, neboť má němčina je dost mizerná.

Budete-li mít někdy cestu do Bavorska, nezapomeňte nevynechat Augsburg a po katedrále a bazilice je kostel sv. Mořice rozhodně úžasné místo k modlitbě nebo k zamyšlení.

Text a foto: Tom Bílek

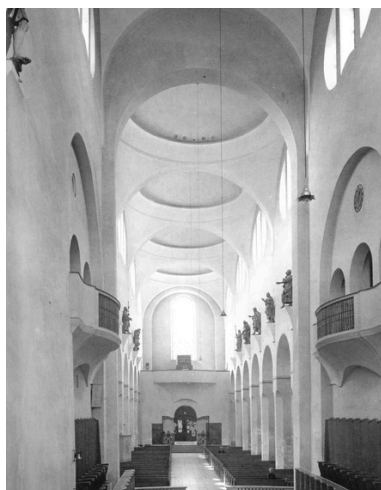
Barokní interiér v roce 1906

Rok 1906: pohled ke kněžišti

26. 2. 1944 po zásahu bombou

Kostel sv. Mořice po roce 1949

Vrbečtí skauti aneb V Benešově straší

Víte proč bylo na vrbecké mši v neděli na slavnost Ježíše Krista krále (23. listopadu) málo ministrantů? Ne vždy to musí znamenat, že jsme nemocní nebo se nám nechce... Právě naopak! S vrbeckým skautským oddílem Tiris Ambo jsme se zrovna účastnili šifrovacího orientačního závodu v Benešově s názvem V Benešově straší. Složili jsme 3 hlídky: „My nevíme“ – Karča Čejková, Lucka Varmužová, Ester Čoupková, „Nemáme hodinky ani Emu“ – Peťa Mrázek, Dubi Kočková a Bára Blahová a hlídka „Židličky z Ikei“ – Štěpán Huňar (židlička Stefan), Kuba Machovský (židlička Kullaberg), Kristy Ostrážková (židlička Kättil) a Elča Huňarová (židlička Ekedalen) aneb hlídka vrbeckých ministrantů. Naše týmy spadaly do 2 kategorií ze 6 možných (od dětí po dospělé): „skauti a skautky“ a „veřejnost dospělí“. Letos se závodu účastnilo něco mezi 600 a 700 závodníků ve 186 hlídkách.

Závod spočíval v tom, že každá hlídka na startu dostala šifry, mapu Benešova a časový limit 1 hodinu a 30 minut. Ani o vteřinu víc, jinak bychom byli diskvalifikováni. Za tu dobu jsme museli rozluštit 10 zašifrovaných názvů ulic, kde se nacházela strašidla, tj. kontrolní body. Tyto ulice oběhnout, najít v nich všech 10 strašidel, získat od nich žetony s bodovým ohodnocením a ty přinést do cíle. V čase závěrky Bokovin ještě nebylo zveřejněno bodové ohodnocení, čas a umístění všech našich hlídek, ale co víme jistě, tak že naše hlídka „Židličky z Ikei“ rozluštila všechny šifry, nasbírala plný počet bodů, naběhala asi 6,4 km a stihla to za čas 1:05:51 hod. Tím si vysloužila nejen 1. místo ve své kategorii skauti a skautky, ale také absolutní prvenství letošního ročníku ze všech 186 hlídek.

Co bylo nejdůležitější, že jsme si závod všichni užili, každý po svém a všichni jsme se domů vrátili nadšení a v pořádku. Vrbečtí ministranti se asi umí modlit :)

Text a foto:
Elena Huňarová

Laboratoř pastoračních příležitostí

Jsem rád, když se někomu daří dílo a nemá problém se podělit o dobrou zkušenost. Pro ty, co se rádi podělí, a zároveň pro ty, co rádi nakouknou do „kuchyně“ toho druhého, byla určena Laboratoř pastoračních příležitostí, která se konala 18. 10. 2025 na Biskupském gymnáziu v Brně.

My, co jsme se chtěli inspirovat, jsme jeli ve složení farář kobylsko-bořecko-vrbecký, starostou údržbář vrbecký doplněni o jednu růži v podobě Elišky Brúčkové ze Šakvic. Následně dorazili manželé Krayzlovi – ti reprezentovali tu část, která se o své zkušenosti naopak podělila.

Program byl velmi pestrý – mše svatá, přednášky o organizaci větších akcí – na co nezapomenout, jaké jsou úskalí, vize rozvoje farností, tvorba pastoračních plánů, komunikační strategie, komunitní aktivit ve farnostech, práce s dětmi, práce se snoubenci a spoustu dalších témat – vše bylo velmi inspirativní a přínosné.

Chcete-li být ve farnosti aktivní a přínosní, rozhodně vřele doporučuji, nechat se příště inspirovat a laboratoř navštívit.

Tomáš Bílek, starosta vrbecký

Foto: Člověk a víra

Z knihovničky na Polní

Miroslav Hlaučo, Letnice

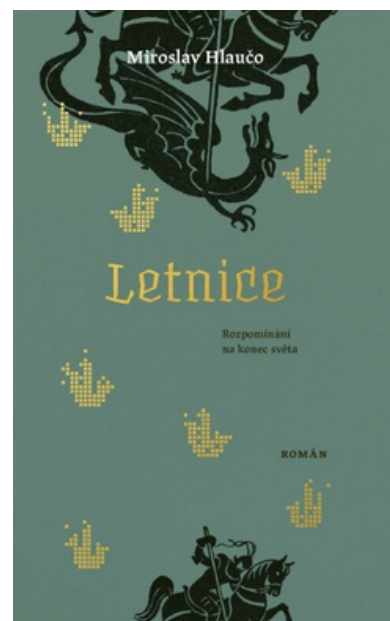
Prožíváme sice dobu adventní a těšíme se na Vánoce, proto asi trochu překvapí téma knížky, kterou bych vám chtěl dnes nabídnout. Možná už jste si rovněž zvykli na to, že vám, milí čtenáři, v této rubrice představuji knihy s duchovní tematikou. Dneska tomu bude trochu jinak. A nebo ne?

Román Miroslava Hlauča nás zavede do blíže neznámého slovenského městečka Svatý Jiří, který si na začátku dvacátého století žije svým vlastním životem mimo civilizační výdobytky průmyslové revoluce. Uslyšíte, jak si sochy svatých vyprávějí poslední drby ze života obce, v kadibudce můžete potkat anděla, lidé si krátí cestu domu tím, že kráčí po hladině jezera. Každý obyvatel žije v souladu s ročním cyklem přírody, vzájemným vztahem s Bohem a spoluobčany jejich městečka.

Přesto se v jeho obyvatelích pomalu vkrádá pocit, že moderní zázraky nové doby jim budou čím dál tím víc měnit jejich životy. Tento pocit v nich umocní i návrat jejich spoluobčana Odyssea, kterého patnáct let považovali za mrtvého.

On k tomu navíc tuší, že tamten svět nepochopí „zaostalost“ městečka a jeho obyvatel. Děj knihy utíká jako voda a já jsem si vychutnával každou stránku. Četl jsem ji čím dál pomaleji a procíťoval každou slovní hříčku, dvojsmysl, ale zamýšlel jsem se i nad hlubokými myšlenkami, které byly skryty v lahodném humoru. Nakonec jsem zjistil, že přemýšlím nad tím, kam se poděla ta lehkost věřit v zázraky/věřit zázrakům, jednoduchost rozmluvy s Bohem, či pokorné přijímání krásy přírody a každodenního života.

Knihy si okamžitě získala mnoho čtenářů a právem byl autor za svoji prvotinu oceněn Magnesií Literou za Objev roku a Knihu roku. Takže i já vám tuto knihu doporučuji na chladné a mrazivé večery. Přece jenom počasí v knize častokrát zahřeje. Blíží se totiž Letnice.

Dětské okénko

MARTINA MICHALOVÁ

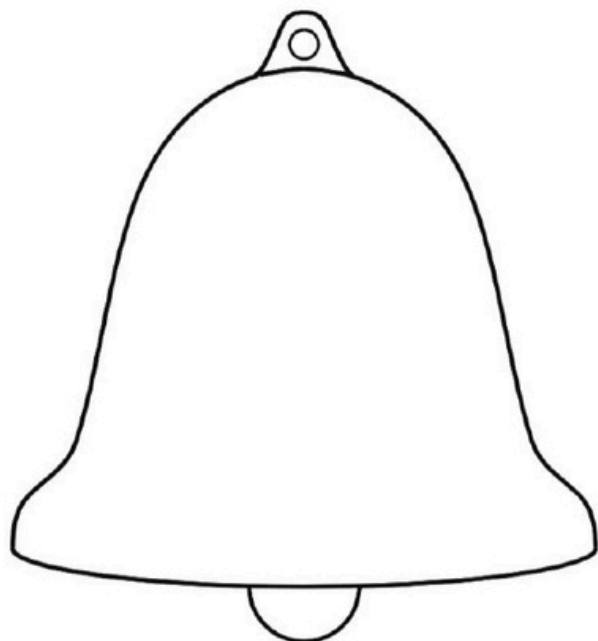
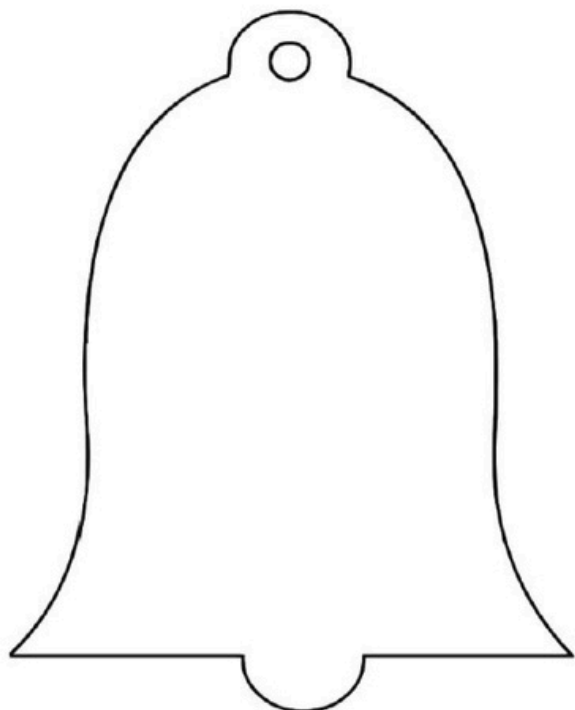
Vánoční strom radosti

Na Štědrý den odpoledne nás v Bořeticích opět čeká velká slavnost, na kterou jsou zvány především rodiny s dětmi. Chceme si všichni společně připomenout radostnou zprávu, kterou zvěstovali andělé: „Dnes se nám narodil Spasitel Kristus Pán!“ Andělé tu radostnou zprávu ohlásili pastýřům... obyčejným nevýznamným lidem. Ale Bůh si je vybral pro velké věci. V Božích očích jsme všichni vzácní a výjimeční. Bůh má z každého z nás radost.

Děti ponesou v obětním průvodu pastýřské zvonečky, které si doma vystříhnou, vyzdobí a napíší si na ně, v čem jsou výjimeční, z čeho mají ze sebe radost. Zvonky pak společně pověsíme na stromek a vzniknou nám takové stromy radosti. Můžeme si tak díky zvonečkům připomínat, jak nás vidí Bůh. Že každý z nás je Jeho velkou radostí a darem pro tento svět.

K výrobě potřebujete: nůžky, šablonu zvonku s očkem na pověšení, bavlnku nebo provázek, pastelky, fixy nebo cokoli na vyzdobení

Šablonu zvonku (jsou v kostele nebo jakoukoli z internetu) překreslete nejlépe na tvrdý papír, vystříhněte, z obou stran ozdobte a napište, v čem jste výjimeční, co vám jde, z čeho máte ze sebe radost. Navlečte šňůrku a nezapomeňte vzít 24. prosince v 15.30 hod do Bořetic do kostela.

FARNOSTI VRBICE, BOŘETICE A KOBYLÍ ZVOU NA

SPOLEČENSKÝ PLES

23. ledna 2026 od 20.00

Kulturní dům Vrbice

- předtančení polonézy -
- zvěřinový guláš -
- bohatá tombola -
- DH Sokolka -

Výtěžek z plesu bude věnován na
Projekt fara na Vrbici

CENA VSTUPNÉHO JE 200,- / ČÚHAČI 100,-

Fotogalerie Slavnostního otevření opraveného kostela sv. Anny a svěcení oltáře: sobota 13. prosince 2025, foto: Jaromír Šauer

Plná fotogalerie na
www.bokovka.info zde:

